

Megjelenik hetenként kétszer szerdán és szombaton
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoraljaújhely (Vármegyeház II. udv)

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP

Előfizetési ár:
Negyedévre . . . 2 pengő
Hirdetések:
négyzetcentiméterenként.
Nyilttér
soronként 16 fillér

Telefon:
M. T. I. Kirendeltség és szerkesztőség, kiadóhivatal
109. szám.

FŐSZERKESZTŐ:
Báró MAILLOT NÁNDOR

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. MIZSÁK JÓZSEF

Telefon:
M. T. I. Kirendeltség és szerkesztőség, kiadóhivatal
109. szám.

Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.
Amen.

Áthidalhatatlan az űr

a csehek és a becsületes tót nép között, mely most teljes nagyságban mutatkozik a községi választásokra készülő elrablott Felvidéken. Megmutatta az idő minden csavart benesi szónál világosabban, hogy az ujonnan összetákoltt cseh köztársaság nagy számu és önálló kulturájú nemzeti ségei nem tudtak és nem is akartak a furfangos utópisták elgondolása szerint egybeolvadni. Nem tudtak „csehszlovákok” lenni, mert ez népi és politikai abszurdum, hanem maradtak külön-külön csehek, tótok, magyarok és németek, ahogy azt a nemzetiségi jelleg a törvényszerűség következetességével determinálja.

Most a választási kortézia féktelen, de egyszersmind őszinte atmoszférájában világossá lett a helyzet: a csehszlovák mondvacsinált egységet képviselő pártok kinos erőfeszítéssel arra törekednek, hogy megtarthassák felvidéki pozíciójukat. Az ugynevezett szlovák nemzeti párt, amelyet Prága azért hívott életre, hogy a tatóngó űr fölé hidat építsen s összekapcsolja a politikai stallumok varázsával a tótokat és a cseheket, éles ellentétben és nyílt harcban áll az igazi tót többséget képviselő szlovák néppárttal. . . És a pártok leplezetlen szemérmelenséggel tergetik ki a „csehszlovák” pártok szennyestládáiból az aszsimilációs politika perfidiáit a földosztással kapcsolatosan, ahol a magyaroktól elvett földeket a pártok nagyszáju huszárjai között osztották szét s a szegény tótság, az igazi őslakós, a munkáskéz és a tömeg semmit sem kapott igazretn kívül.

A tót pártokból egyöntetűen hangzik fel a kiáltás: soha ilyen szegénység nem volt a szép Felvidéken, mint amióta a csehek a testvériség frázisával a tótokat felszabadították. Prága a cseh legionáriusok zsebrák harácsolásával oda

juttatta ezt a virágzó ország-részt, hogy az ipara teljesen tönkre ment s a gyárak elköltözködtek produktivitásukkal Prágába, de inkább és szivesebben Magyarországra. És helyükbe maradt ezer számra a felvidéki munkások kenyér nélküli szája, amelyek nyíltan mondják oda ezeket a sebeket a világnak. A becsületes és munkás tótság nyomoruságában, becsapottan és az utolsó falat kenyérig kizsároltan nyújtja kérés kezét a magyarok felé, ahol munkájáért tisztességes emberi életben és békés nyugalomban volt része. A tót lapok elkecseregett hangon kiáltják, hogy elég volt a farkasból, aki báránybőrben jött, felfalt amit felfalhatott, elég a Prága testvériségéből.

Dr. Ángyán Béla igazságügyi államtitkár, sajtófőnök nyilatkozata a sajtóreformról

Az a körülmény, hogy a szept. 30-iki törvényhatósági közgyűlés is foglalkozik a sajtóreformmal, aktuálissá teszi dr. Ángyán Béla igazságügyi államtitkár, sajtófőnöknek a reformról adott nyilatkozatát.

A sajtófőnök nyilatkozata szerint sajtótörvénytervezet még nincs és csak az érdekeltségek ankétja után fog elkészülni a javaslat, amely előbb a kormányzópárt, majd a parlament elé kerül. — A javaslat anyagával október közepéig lesz készen a törvényelőkészítő osztály.

A nyilatkozat szerint ma már nem indokolt, hogy a sajtóval szemben kivételes hatalmon alapuló közigazgatási rendszabályok alkalmaztassanak és a lapengedélyezés s lapbetiltás mai rendszerének megszüntetése kívánatos. Ez az első és fő oka annak, hogy a sajtóügyeknek törvényhozási uton való rendezése előtérbe került. — Második oka az, hogy az 1914-iki sajtótörvény bizonyos tapasztalatokkal szolgált és a világháboru alatt megváltozott viszonyok az 1914-es intézkedésektől eltérő rendezést tesznek szükségessé. Beszélhetünk még harmadik okról is; arról, hogy a különféle törvényekben szétszórt sajtóügyi rendelkezéseket végre egyesíteni kell.

A készülő sajtójavaslat irányelveiről pedig ezeket mondotta a sajtófőnök:

— Felfogásom szerint a sajtó szabadság leglényegesebb kelléke az anonimitás, amelyet feltétlenül biztosítani kell. De ha ezzel száz százalékos szabadságot adok, akkor

A felvidéki pártok a községi választásokon egy fronton veszik fel a küzdelmet a harácsolók hadával szemben, akik a Felvidék népét és vagyoni javait prédának tekintik és rajta zsvány morál szerint osztozkodnak. Ki akarják közös erővel söpörni a csehek odaküldött helytartóit, akiknek lelkiismeretlenségük-nél csak mély zsebük nagyobb.

A jóindulatu, naiv becsületeségű tót nép helyzete és siralmas sorsa állandó vádirat, vérezen vonagló élő példa, hogy mit csináltak a világ bölcsei Trianonban és egyszerűs mind sürgető követelés, hogy a végpusztulás ellen csak egyetlen biztos orvosság van — a békeszerződések revíziója.

nak téve a közhangulat befolyásának és valamely büntügy részleteinek időelőtti, vagy tendenciózus közlése lényegesen befolyásolhatja az esküdtek álláspontját.

— Ez a meggondolás vezette az angol jogfelfogást arra, hogy egy sui generis deliktumot létesítsen és büntessen minden olyan közlést, amely folyamatban lévő büntügyben alkalmas arra, hogy az esküdttörvényszéket befolyásolja. Ez az angol jogelv lényegében megfelel a mi „tiltott közlésünk”-nek, bár egészen más elgondolásból fakad. Meg kell akadályozni, hogy a nyomozás kezdetleges stádiumában lévő büntügyekről hasábos tudósítások jelenjenek meg és ezzel veszélybe kerüljön a nyomozás sikere és esetleg teljesen ártatlan emberek becsülete s hitele súlyos sérelmeknek legyen kitéve. Őva intenek ettől a frankpór és a Nagy István féle büntügy tanulságai is.

— Természetes, hogy ezen a bajon elsősorban a sajtó részletes és hű tájékoztatásával lehet segíteni. A nyomozásban a sajtó közreműködése igen sok esetben nélkülözhetetlen. Ennek elbírálására azonban a nyomozó hatóságok hivatottak. Nincs semmi szükség olyan önálló nyomozásokra, amelyek inkább a riporteri szenvedély kielégítését szolgálják, mint a közérdeket. Ezek az óvintézkedések amelyekről beszéltem csak a nyomozás kezdetleges stádiumában indokoltak, amikor nemcsak a nyomozás sikerének, hanem főként a személyes polgári jogoknak védelmét is szolgálják.

Jntimitások a sportünnepélyről

Ellesett tekintet

Éjjel esett, majd a szél lett a nagyobb ur. Hol boru, hol derű. Ők ketten halálosan komoly harcot vívnak, de a derű az erősebb. S a korra reggeli órákban már meglehetősen jó időben gróf Széchenyi-Wolkenstein Ernőné autója száguld jobbra-balra. — Egy pillanatra elleshetem a grófné tekintetét, amint kéroleg tekint az ég felé.

Tizenkét év előtti történetet idéz ez fel bennem.

. . . A grófné a dohánygyári Vöröskeresztben éjjeli inspekción tartott. Mint boy mellette voltam és este 9 órakor végig néztük a sebesültek ágyait. Az egyik ágyban egy huszár feküdt hatalmas, vágott fejsebbel. Szegény utolsón volt.

— Látod, fiam, ez a szegény fiu nem éri meg a reggelt — mondta a grófné.

Könnycet ejtett érte, majd a kis szobában, — ahol pár perccel előbb még azt mesélte, mint imádkozott együtt a királlyal — ott a

Egyes szám ára 10 fillér

néma csendben imádkozott a haladókó huszárért.

Akkor láttam legutóbb a panasznélküli kérő tekintetét — és most újra.

Dália

Ezüstös haju nagy- és dédnagy-mamák csoportjában egy felsőházi tag áll a középpontban.

A mi rendkívül rokonszenves felsőházi tagunk — aki már aranylakadalmát is a legnagyobb boldogságban megünnepelte — egy már nem tulfriss dáliát kapott.

Egyideig elnézi a virágot, majd maga elé tartva mutatja a hölgyeknek:

— Lám, lám. Ugyanolyan, mint mi öregek. Még virít s már hervad.

Jó vagyok-e?

Szépszámu közönség, autók, kocsik tömkelege a délutáni versenyen. Természetesen az alkalmi fényképezők sem maradnak el.

Az egyik sátor előtt egy fényképező felvétel készit. Már minden rendben menne, csak *Novy dr.* nem fér el a kép keretébe.

— Lejjebb kell szorítani — hangzik egy ajánlat.

— Igen nagy mellettem — szól egy panaszos.

Novy doktornak mégis sikerült elhelyezkedni, de a művésznek korai örmére. Amint *Novy* megkérdezte:

— Jó vagyok-e? olyan harsány kacagás támadt, hogy újból kezdhetné a beállítást. . . . Ilyen nagy bajok keletkeznek abból, ha szószerint veszik *Novy dr.* tréfás megjegyzését.

Versenyszabály

Ez a jelenet a kocsiverseny után játszódott le egy vidéki dzsentrin s egy ifju között.

— Hová ilyen sebesen? — kérdik az ifjut.

— Galopp, Eszterhez gratulálni.

— Nem ismered a versenyszabályokat?

— Miért? — lepődik meg az ifju.

— Aki cél előtt galoppoz, lemarad utolsónak. . . . Hanem az ifju nem maradt le, mert *Téglássy Eszter* ott állott a közelben — a vidéki dzsentrin háta mögött.

Káposztafedő

Egy fiu ijedt arccal keresi sapkáját, amit egyik sátorban helyeztél el. Elfogyott a „portéka”, bezárták a „bótot” és a sapka egyidőre eltűnt.

— Hova tűnhetett a sapkám? — kérdi X-től.

— Nem sapka az, hanem sipka — ripsztozik X, de segít keresni.

— Hova mentek gyehekek? — kérdi egy kislány hracsolva.

TRUNKHANN
FAISKOLA
BÉKÁSMEGYER
Pályafőző villamossal 30 perc
Arjegyűlt ingyen és bérmentve

— A sipka (Sipka) szoros felkutatására.

Y ur jön velük szemben.

— Hova fiucskák? — kérdi Y ur

— A sátorban maradt a tökkfedőm.

— Sebaj fiam, hazavitték.

— Ugyan minek?

— Betakarják vele a tökkáposztát, így aztán hus is lesz benne.

— t.

H I R E K

— A Zemplén legközelebbi száma, nyomdai átalakítási munkálatok miatt, okt. 1-én, szombaton a rendes időben jelenik meg.

— **Templom- és harangszentelés Ladamócon.** A megszállott Ladamóc község híveinek áldozatkészségből ujonnan restaurált templomot *Horkay Lajos* felsőzepléni főjegyző, rászkai lelkész avatta fel szép beszéd keretében és ő avatta fel az új harangot is. *Böszörményi* zempléni ref. lelkész a templomtéren mondogatta el nagyhatásu alkalmi beszédét. A templomi ünnepély után a ref. parókián diszebed volt, melyen *Albrecht István* bodroszerdahelyi plébános az egyházak közötti egyetértésre emelte poharát.

— **Evangélikus egyházkerületi gyűlés Tokajban.** A tokaji ág. h. ev. egyházkerület Tokajban mult vasárnap tartotta közgyűlését, melyen újból régi vezetőire adta le szavazatát. *Dr. Domján Elek* főesperes megható jelenetek között bucsuztatta el a tokaji egyház új állomásra távozó lelkészét — *Marcsek Jánost* s kihirdette a pályázatot az október hó végén betöltendő lelkézi állásra.

— **Zászlószentelés.** Az Ébredő Magyarok Egyesületének helyi csoportja vasárnap délelőtt zászlószentelési ünnepélyt, diszközgyűlést és ébredő táborozást tart. A zászlónak a r. kat., g. kat. és ref. templomokban történt szentelése és megáldása után a Hunga vasuti állomás melletti épületben lesz a diszközgyűlés, melynek szónokai *dr. Eckhardt Tibor*, *dr. Suchovszky Lajos*, *Budaházy László* és *Rákóczy Béla*.

— **A 10-es honvédszobor leleplezése.** Október hó 8-án és 9-én kétnapos ünnepség keretében leplezik le a miskolci 10-es honvédezred emlékszobrát. — A 10-es honvédszobrot — melyet *Vass Viktor* szobrászművész készített — már szeptember 30-án elhelyezik a Rudolf laktanya főkajával szemközt emelt talapzaton. Az ünnepélyes leleplezés október hó 9-én vasárnap történik. A program sorrendje a következő: október 8-án, szombaton este 7 órakor a 10-es honvédszobor alap javára hangverseny lesz a miskolci Nemzeti Színházban. A hangverseny után ismerkedési estély a miskolci Nemzeti Kaszinó összes termeiben, melyen a 10-es honvédek hozzátartozóikkal vesznek részt. Vasárnap, október 9-én reggel fél 9 órakor gyülekeznek a volt 10-es honvédek az Erzsébet-téren, 9 órakor testületileg zárt sorokban vonulnak a Rudolf laktanya udvarára. Fél 10 órakor tábori mise a laktanya udvarán. Ennek végeztével kivonulnak a

a szoborhoz, ahol a nemzeti Hírszekegy, majd ünnepi beszéd s utána a szobor leleplezése következik. Mikor lehull a lepel a szoborról, a honvédenekar a Himnuszot játssza. Utána *vitéz Dorogi Sámuel* altábornagy beszéd keretében átadja a szobrot Miskolc város polgármesterének, aki beszéd kíséretében a szobrot átveszi. Majd a felekezetek lelkészei megáldják a szobrot és azután következik a hatóságok és testületek részéről a szobor megkoszorúzása. Délben társasbéd a Korona szálló nagytermében.

— **Októberben jelenik meg a lakásrendelet.** Az új lakásrendeletet a népjóléti minisztériumban már munkába vették. Miután azonban a rendelet fontos jogi és pénzügyi problémákkal kapcsolatos, kiadása csak október hónapban várható. Értesülésünk szerint általános lakásfel szabadtást a rendelet nem statuál, mindenképen védi a bérlőket a lakásuzsora ellen s csak a luxus lakások felmondására tesz engedményeket.

— **Jogos önvédelem.** A sátorlajaujhelyi királyi törvényszék *Emődy-tanácsa* tegnapi vonatkozással Peremiczki Ferdinánd volt rendőr, vasuti munkást, aki a képviselői választások előtti napokon saját lakóházának udvarán egy karóval fejbe verte volt rendőrségi felebbvalóját, Csaknád Jánost, aki fejsebe következtében tetanusz mérgezést kapott és a budapesti klinikán néhány napon belül elhalt. Peremiczki a legutóbbi főtárgyaláson a bizonyítás kiegészítését kérte arra vonatkozólag, hogy Csaknád János volt a támadó fél, amit bíróság el is rendelt. A főtárgyalás folyamán bizonyítást nyert, hogy Csaknád János, aki Tauffer Gábornak korteskedett, Peremiczkit a Tauffer-párt részére akarta megnyerni, majd összeküldönböztek. Csaknád János a lakására is elment és állítólagos ügydarabokat követelt. *Okruczy Zoltán* kir. járásbíró, a védelem koronatanuja hallotta az ütlegeléseket,

amit „Nesze gazember, nesze!” szavak kíséretében Csaknád mért ellenfelére. A kir. ügyész erős felindulásban elkövetett halált okozó sulyos testi sértésben kérte a bünyösség megállapítását. — A védő felmentést kért, mert szerinte a főtárgyalás adatai igazolták a jogos önvédelmet. — A kir. törvényszék Peremiczki Ferdinándot felmentette, mert igazoltnak látta a jogos önvédelmet. A kir. ügyész az ítéletet megfélebbezte.

— **Két német filmstar óriási sikere.** Mady Christians, a gyönyörű német filmszínésznő már több filmen szerepelt, de egyikben sem volt olyan nagy sikere, mint „Hágár fia” című európai Fox-superfilmben. A berlini bemutatón a filmdivát lelkesen ünnepelték. Partnere, a férjas szépségű Werner Fuetterer, aki mindössze 21 éves, olyan művészi játékot produkált, hogy a publikum nyiltzini tapsokkal adózott a fiatal művésznék. Mint halljuk, a két európai filmstart *William Fox* leszerződött hollywoodi stúdiója részére.

— **Gyermekgyilkos anya.** Tóth Rozália 21 éves golopi leánynak házasságon kívül gyermeke született. A lelketlen anya gyermekét egy szállal megfojtotta s az előhívott babaasszony már csak holttestet talált, melynek nyakán észrevette a fojtogatás nyomát. A csendőrség előtt beismerő vallomást tett a leány s a tegnapi főtárgyaláson a születés közetkeztébeni rosszultra hivatkozott. A törvényszék három havi fogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

— **Fővárosba utazó olvasóinknak** páratlan kedvezményt nyújt a Keleti pályaudvarral szemben lévő, elsőrangú Park szálloda, amennyiben a szobák árából 20 százalék, az éttermi árakból pedig 10 százalék engedményt ad a legutóbbi előfizetési nyugta felmutatása ellenében. Egyben felhívjuk a Park szállodának lapunk más helyén olvasható hirdetésére olvasóink szives figyelmét.

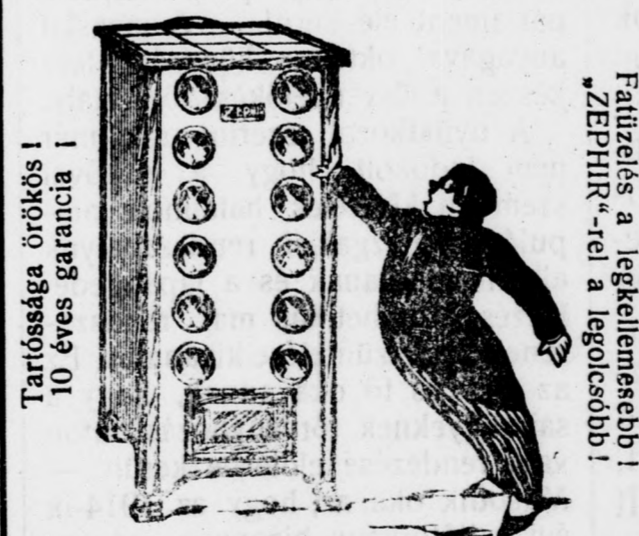
Városi Mozi

Szept. 27-én és 28-án kedden és szerdán két sláger **A Visztula hajója** Rendezte Cecil B. de Mille. Főszereplők Várkonyi Mihály, Elinor Fair és William Boyd. Mátray Károly és Vámos F. a Városi Színház tagjai, az Ufa-színház szülő énekesei éneklnek a darabban és a scenirozott jelenetekben előforduló dalokat, a világhírű „Ej Uchnem” dalt. **A lidői vénus** vigjáték 7 felvonásban — Szept. 29-én, csütörtökön **Az éjjeli nap** Főszereplő Laura La Plante. — Okt. 1-én és 2-án szombaton és vasárnap **A titkok háza** 2 rész 16 felv. A két rész együt. Főszereplő: Mosjoukine

Világzabadosom!

„ZEPHIR”

fatüzelésű, légfűtéses folytonégő kályha

10 = F Ü T = 24
kiló fával EGY SZOBÁT órán át

REKORD szén, koks és fatüzelésű folytonégő kályhák. Vegyestüzelésű „ZEPHIR” kályhák. ELITE takaréktűzhelyek. Kéménytoldók. Árjegyzéket készséggel küld.

HÉBER SÁNDOR

kályha- és tűzhelygyáros
Budapest, VI., Vilmos császár ut 39.

Lerakat: Sátorlajaujhelyen Behnya Testvérek vaskeresk., Szerencsen Stein Jónás vaskeresk.

BANÁN-BEHOZATAL

ÉRETT NYUGATINDIAI BANÁN
A LEGJOBB TALPÁLÉK

B.P. TELEFON: 982-85

— **Elhunyt egyéneknek** természetes perenc József“ rüviz halálán előmozdított anyagszerűen a testet könyveszesi. Több orvosprofesszor a **rene József** vizet szivelsidánál is megel, délben és egy-egy harmad pohárnyi mennyiségben megeli. Kapható gy szertárakban, drogériákban és szerzítetekben.

— **A hivatatos ny** ményjegyek a m. kir. tálysorsjáték befejezett fő és osztályának összes nyeremény megjelent és játékokban résztvegy-egy példányt kapnak. A XIX. osztályorsjáték sorsmár kapható a főarúsító Egész 20 pengő, fél 10 pengő 5 pengő, nyolcad 2 pengő. A legnagyobb nyeremény szácses esetben egy félmillió pengő jutalom 300000 pengő, főnyeremény 200000 pengő. Összesen 40.000 nyereményt sorsolnak több mint 6 millió pengő pénzben. A sorsjegyek felét a len kisorsolják tehát minden **sodik sorsjegy nyer!** A húzásoktóber 22-én kezdődik.

— **Életunt gazda.** Foly 17-én Bekény István 60 éves cal gazdálkodó, míg felesége a piacon volt, házának lánján felakasztotta magát. A zavarok miatt lett öngyilkos.

GRAND HOTEL PARK

NAGYSZÁLLODA

BUDAPEST

VIII. BAROSS TÉR

Telefon: 330-82, 330-83

A főváros legnagyobb és legkímesebb szállodáinak egyike 200 szobával a Keleti pályaudvar érkezési oldalával szembe.

Központi gőzfűtés, állandó meleg és hideg vízszolgáltatás.

Szobák 3 pengőtől fel.

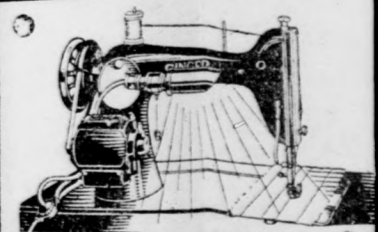
Kitűnő konyha. — Fajbor Családi kávéház elsősorán gányzenével nyári terrakülöntermek.

HUTKAI JÓZSEF

fasztergályos

Sátorlajaujhely, Völgy u. (Vámorségi laktanya mellett)

ELVÁLLAL: Borostyán, elefántcsont, szaru, kaucsuk, loid, egonit, fiber, gumi, fa műsztergályos munkákat. Többesü butorznai dísz tárgyak, gyermekjátékok készítését szintén **keresek guzolyol** nan készítését és javítását.

SINGER

varrógépek

reg bevált jó minőségben

Kedvező fizetési feltételek

SINGER VARRÓGÉP RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Sátorlajaujhely Rákóczi u. 19

— Elhízott egyéneknek a természetesen Ferenc József kesetiviz hatalmas előmozdítja az anyagcserét és a testet könnyedé teszi. Több orvosprofesszor a **Ferenc József** vizet szíveltsiroso-ásnál is reggel, délben és este egy-egy harmad pohárnyi mennyiségben rendeli. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és füzüzletekben.

— **A hivatalos nyere-nyereményjegyek** a m. kir. osztályosorsójáték befejezett fő és utolsó osztályának összes nyereményeiről megjelent és a játékokban résztvevők egy-egy példányt kapnak. Az új XIX. osztályosorsójáték sorsjegyei már kaphatók a főarústóknál. Egész 20 pengő, fél 10 pengő, negyed 5 pengő, nyolcad 2 50 P. A legnagyobb nyeremény szerencsés esetben egy félmillió pengő, utalom 300 000 pengő, főnyeremény 200 000 pengő. Összesen 40 000 nyereményt sorsolnak ki több mint 6 millió pengő készpénzben. A sorsjegyek felét okveten kisorsolják, tehát minden második sorsjegy nyer! A húzás már október 22-én kezdődik.

— **Életum gazda.** Folyó hó 17-én Bekény István 60 éves tartalci gazdálkodó, míg felesége reggel a piacon volt, házának padlásán felakasztotta magát. Anyagi zavarok miatt lett öngyilkos.

GRAND HOTEL PARK
NAGYSZÁLLODA

BUDAPEST
VIII. BAROSS TÉR 10.
Telefon: J. 330-82, 330-83.

A főváros legnagyobb és legkényelmesebb szállodáinak egyike 200 szobával a Keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben.

Központi gőzfűtés, állandó meleg és hideg vízszolgáltatás.

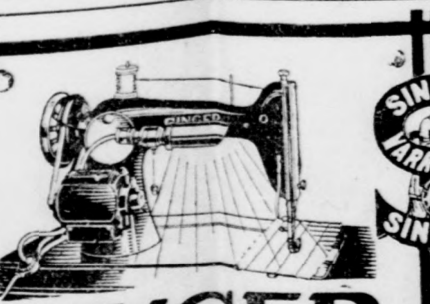
Szobák 3 pengőtől feljebb.

Kitűnő konyha. — Fajborok. — Családi kávéház elsőrangú előgányzenével, nyári terrasszal. Különtermek.

HUTKAI JÓZSEF
faesztetgályos

Sátoraljaujhely, Völgy uoca 6. (Vámőrségi lak tanya mellett.)

ELVÁLLAL: Borostyán, tajték, elefántesont, szaru, kaucsuk, celluloid, egonit, fiber, gumi, fa dísz és műesztetgályos munkákat. Továbbá belső butorziati dísz tárgyakat és gyermekjátékárú készítését, ugyszintén kereses guzolyok ujonnan készítését és javítását.

SINGER
varrógépek
rég bevált jó minőségben
Kedvező fizetési feltételek
SINGER VARRÓGÉP
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Sátoraljaujhely
Bákóczy uoca 19

A magyar iskolánküvüli népművelés multja, jelene és szervezete

Közlő: **Bencze András** zemplénvármegyei népművelési titkár.

II.

Az iskolánküvüli népművelés multja

A magyar népművelési gondolat nem új keletű. Széchenyi István gróf egész életén keresztül agítált a népművelés érdekében. Azt tartja, hogy „a tudományos emberfő mennyisége a nemzet igazi hatalma.”

Az első felelős magyar miniszterium tagjai: Batthiány Lajos gróf miniszterelnök, Eötvös József báró közoktatásügyi miniszter s még többen hangoztatták a népművelés fontosságát, mert belátták azt, hogy az elemi népoktatás nem képes a gyermeket mindarra megtanítani, amire az életben szüksége lesz s amit tanul is az iskolában, kikerülve az iskola padjából, rövid idő alatt elefedi, pedig az ország nagysága, gazdasága, jóléte, polgárainak tudásán, műveltségén nyugszik.

Mégis ez a gondolat nálunk csak 1867. után kezdett nagyobb hullámokat vetni, amikor báró Eötvös József közoktatásügyi miniszter a dán példa és a *Bach korszak* hatása alatt körlevelet adott ki népművelési egyesületek alakítása érdekében; Türr István tábornok pedig megalakította a Központi Népoktatási Kört, Irányi Dániel és Pauler Ágoston törvényjavaslatokat nyújtottak be a felnöttek iskolánküvüli oktatása érdekében, amiből — sajnos — törvény nem lett.

Mindezekből látható, hogy elődeink már hatvan s egynehány esztendővel ezelőtt gondoskodni kívántak a nép műveltségének emeléséről, állampolgári neveléséről s erős meggyőződésem az, hogy ha Irányi, vagy Pauler javaslatából törvény lett volna, ma nem megcsontitva, kifosztva állnánk Európa népei között. De sajnos, sem a hivatottak, sem a társadalom nem értették meg ennek a kérdésnek fontosságát.

Mindaz, ami a XIX. és XX. században egészen 1911-ig, az Országos Szabadoktatási Tanács létesítéséig történtek e téren, csak kísérletezések voltak. Az Országos Szabadoktatási Tanácsot az ismeretterjesztő előadások felkarolására szervezték meg s nem a nevelés, hanem az ismeretszerzés volt a kitűzött cél.

Az illetékes tényezők felismerték az Országos Szabadoktatási Tanács szervezeti szabályzatának hiányait s a vallás- és közokt. miniszter 1917-ben újból szervezte a szabadoktatást és adta ki az Országos Szabadoktatási Tanács új szervezeti szabályzatát. Bár a háboru e mozgalmat megakadályozta, meg nem ölte. A háboru, a forradalmak és Trianon meg erősítették azt a gondolatot, hogy:

1. nemcsak a jövő, de a jelen generáció szellemi életével is törődnünk kell a szociális fejlődés érdekében;
2. népünk nagy tömegeit elő kell készíteni, rá kell vezetni az önművelődés útjára, javát szolgáló ismereteit szélesíteni, mélyíteni kell;
3. az ismeretterjesztésen küvüli tudatos irányításban, nevelésben kell részesíteni, hogy az ennek nyomán fakadó szellemi és gazdasági előnyök a nemzet újjáéledésére vezessenek.

Dániát is a nevelés tette a népjólét hazájává. Minden parasztgazd háza és annak tájéka egy kis földi paradicsom. A falu legszebb épülete mindenhol az iskola és minden községben találunk egy-egy előadótermet (kulturház), hol a lakosság ünnep és vasárnap egybegyül, hogy szórakozzék az ifjúság népművelő előadásain.

Vajha nálunk is mihamarabb láthatnók a kulturházak gyors felállítását, a népművelés terjedését és ennek nyomán a különböző társadalmi osztályoknak egymást nemesítő kölcsönhatását.

A dán iskolánküvüli népművelés, valamint a háboru tapasztalatai már nálunk is új irányba terelték a népművelést s a kísérletezésnek tekinthető szabadoktatás helyett a tudatos és rendszeres iskolánküvüli népművelés következett, melynek főcélja a vállás-erkölcsös és hazafias nevelés.

Ugyanis a m. kir. vallás- és közokt. miniszter az 1922. évben az Országos Szabadoktatási Tanácsot megszüntette és helyette felállította az Országos Iskolánküvüli Népművelési Központot, melynek vidéki szerve a Törvényhatósági Iskolánküvüli Népművelési Bizottság.

(Folytatjuk.)

A gazdaközönség és cséplőgéptulajdonosok figyelmébe!

Sátoraljaujhelyen, a Fő ucca 28 sz. alatt megnyílt
Wirtschaftler és Társai

gazdasági gép- és műszaki cikkek üzlete

Állandó raktáron: Gőz-, motor- és traktor cséplőkészletek, gazdasági gépek, malomberendezések, kombinált műtrágyaszóró, vetőgépek, ugy belöldi mint eredeti amerikai gép, motor és autó gépolajok. — Gyári lerakat vízmentes kazalozó, cséplőgép ponyvák és zsákokban stb.

Értesítjük a m. t. közönséget, hogy **Klein Miksa** a közismert szaktekintély a cégnek belligja, kinek több évtizedes szakmabeli működése biztosíték a legpontosabb és szakszerű kiszolgálásra.

Értesítjük a t. utazó közönséget, hogy f. év október hó 1-ével Sárospatak Máv.—Zemplénagárd, valamint Sárospatak Máv.—Kenézlő között, a sátoraljaujhely—sárospataki vonalon pedig annak megnyitása napjától Sátoraljaujhely Fő ucca—Sárospatak Máv. között további intézkedésig az alábbi menetrendet léptetjük életbe:

1. Sátoraljaujhely—Sárospatak—Zemplénagárd

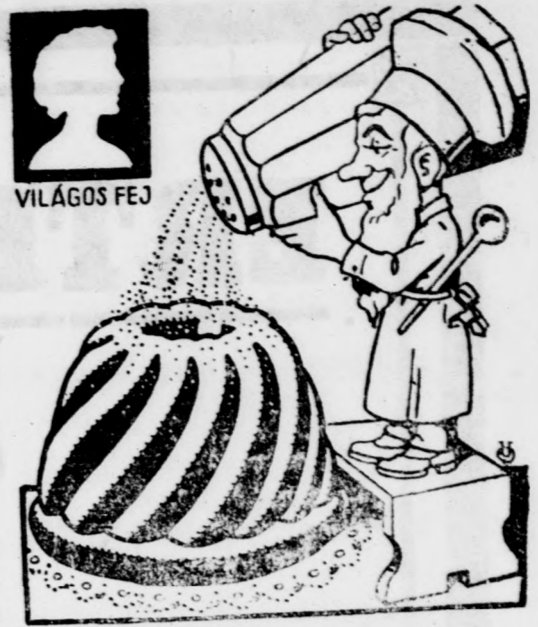
Vonatszám			Vonatszám			
2	4	6	1	3	5	
658	1228	1908	(i) Sátoraljaujhely Fő ucca	(é) 751	1506	1959
740	1308	1950	(é) Sárospatak Máv.	(i) 707	1424	1915
745	1309	1952	(i) "	(é) 706	1419	1913
747	1311	1954	(é) Sárospatak Eötvös ucca	(i) 704	1417	1911
748	1312	1955	(i) "	(é) 703	1416	1910
803	1333	2016	(é) Elágazás	(i) 639	1352	1846
810	1334	2017	(i) "	(é) 638	1351	1845
852	1418	2102	(é) Tiszakarád	(i) 556	1309	1803
853	1419	2103	(i) "	(é) 555	1308	1802
931	1457	2148	(é) Cigánd	(i) 517	1230	1724
932	1458	2149	(i) "	(é) 516	1229	1723
957	1523	2217	(é) Ricse	(i) 451	1204	1658
958	1524	2218	(i) "	(é) 450	1203	1657
1019	1545	2243	(é) Zemplénagárd	(i) 429	1142	1636

2. Sátoraljaujhely—Sárospatak—Kenézlő

Vonatszám				Vonatszám			
30	32	34	36	31	33	35	
	902	1518	2018	(i) Sátoraljaujhely Fő ucca	(i) 644	1215	1835
	942	1558	2058	(é) Sárospatak Máv.	(i) 602	1133	1753
415	943	1559	2059	(i) "	(é) 601	1132	1752
417	945	1601	2101	(é) Sárospatak Eötvös ucca	(i) 559	1130	1750
418	946	1602		(i) "	(é) 558	1129	1749
439	1007	1623		(é) Elágazás	(i) 534	1105	1725
440	1008	1624		(i) "	(é) 533	1104	1724
455	1023	1639		(é) Szabolcsvíss	(i) 518	1049	1709
456	1024	1940		(i) "	(é) 517	1048	1708
504	1032	1648		(é) Kenézlő	(i) 509	1040	1700

Az esetben, ha az új vonalrész október 1-én meg nem nyílnék, ugy október 1-től a megnyitás napjáig a 32. számú kenézlői vonat bevarja a 10⁵⁸-kor érkező Máv. 411. sz. vonatot azon célból, hogy a kenézlői utasok Sátoraljaujhelyről Sárospatakon csatlakozást kapjanak. Ennek folytán a 33. sz. vonat is ugyancsak a megnyitás napjáig csak 12⁰⁵-kor fog Kenézlőről indulni.

A BKGV. üzletvezetősége.

Dr. OETKER-féle sütdopor és vanillincukor így eredményez!

A 127 receptet tartalmazó könyvet kívánatra ingyen és bérmentve küldi:
Dr. A. OETKER, Budapest, VIII., Conti ucca 25.

Butorok legoicsóbban

részletfizetésre is **REKORDBUTOR**
Budapest, VIII., Baross ucca 34.
(Klinikával szemben.)

— **Magyar Lányok** fiatal lányok képes irodalmi lapja, szerkeszti: Tutsek Anna. Szébbnél szébb novellák, versek, társadalmi és ismeretterjesztő cikkek kivül a szerkesztői üzenetek tartják a lapot.

ÉRTESÍTÉS!

A Magyar Köztisztviselők Fogyasztási, Termelő és Értékesítő Szövetkezet **textil-osztálya** a KOGSz-szal való egyesülése folytán **szélesebb keretekben és nagyobb választékban mutatja be**

Árukollekcióját.

Kiterjesztettük áruraktárunkat **konfekció-árakra** is,

kész férfiruhák, sportöltönyök, átmeneti kabátok, körgallérok és bőrkabátok stb.

„ „ **Amint eddig, úgy most is** „ „
6 havi részletfizetésre
 „ „ **veszünk fel rendeléseket.** „ „

A minták október hó 2-től 4-éig megtekinthetők a helybeli fiók-árudában, Fő ucca 3.

A Magyar Köztisztviselők Fogyasztási, Termelő és Értékesítő Szövetkezete
 74. számú fiókáruda Sátoraljaujhely.

Gőzeke-bérszántást

vállal

kétférendszerű Fowler gőzekéjével

CSOBAJI GYULA gazdasága, Csobaj, Szabolcs m.

Az Első Sátoraljaujhelyi Hordógyár

DEUTSCH BLUM ÉS TÁRSAI

Hordóüzemében	Faárugyarában	Fakereskedésében
mindentéle nagyságu hordók, szüretelő és pinceedények, zsiros- és csomagoló hordók leggondosabb kivitelben és legelőnyösebben beszerezhetők.	Mindennemű asztalos munka, butor, épület munka; ajtók, ablakok, berendezések	Faragott fa, rud, deszka, lé, zsindey, cserép, pala, saját előállításu hajópadló, tüzifa

Telefonszám: 2.

Árverés a fővárm hivatalban

A helybeli fővárm hivatal közhirrre teszi, hogy 186 kgr. több tételből álló textilárut 1927 évi szeptember hó 26-án délelőtt 9 órakor a hivatal helyiségében (nagyállomás) el fog árverezni.

Figyelmezteti az árverezni szán-

dékozókat, hogy az első árverési napon csupán a kikiáltási ár mellett, míg a második árverési napon ettől függetlenül fogja a fent felsorolt árakat eladni.

A vevő fél köteles a vételárat, az esedékes vámot és egyéb illetékeket azonnal készpénzben befizetni.

Ma már mindenki tudja, hogy a

Szerencsi gyógyiszapfürdő

természetes gyógyvize és gyógyiszapja egyedüli orvosság a reuma, köszvény, ischiás és oszáz bántalmaknál.

Gyógyhatása gyors és meglepő.

Gyógyiszappakkolás nőknek és férfiaknak: vasárnap, hétfőn, kedden, szerdán, oszütörtökön és pénteken reggel 7 órától este 7 óráig. Szombaton ninosen üzem.

Mélyen lezállított árak!

Fürdővezetőség.

Midőn a nagyérdemű közönséget tankönyveim megérkezéséről értesitem egyben közlöm, hogy

Ingyen!

Ingyen!

Ingyen!

kötöm be nálam vásárolt tankönyveit ha

írószer szükségletét nálam szerzi be

Dúsam felszerelt, legolcsóbb napi áron kiárazott raktáramról mindenkit a legmesszebb menő figyelmességgel szolgálom ki és áruim jó minőségeért mindenkor visszavétel terhe alatt szavatolok.

Saját pénzének ellensége tehát az, aki bármilyen szükségletét nem nálam szerzi be.

Szabó Pál könyv- és papirkereskedése Sátoraljaujhely.

Telefonszám 126